

dojdejo. Tiste, kateri se iz naše lavantinske škofije romanja udeležiti mislijo, prosi blagorodni grof Ferdinand Brandis v Mariboru, naj mu blagovolijo hitrej ko mogoče svoje ime naznaniti; on je potem pripravljen kot obornik družbe sv. Mihaela, ki vse romanje za Avstrijo vodi, takoj povedati, kje in ob kateri uri se bodo avstrijski romarji v Rimu zbirali, da podpišejo addresso in se potem skupno podajo pred papeža. Tudi je pripravljen takoj vsakemu naznati, koliko bo potovanje stalo, kako dolgo trpelo, kje se dobijo najbolj po ceni snažna stanovanja itd. Koroškim katoličanom je baron pl. Reyer, razposlal poziv, naj bi se romanja udeležili ter nasvetuje veliko gostilnico della Minerva v Rimu, z katero se je pogodil, da bo romarjem po 3 verstah jako dobro in po ceni ustrezala!

Shod katoličanov avstrijskih na Dunaju se prične 30. aprila zvečer; 1. maja so pripravljene valne seje in 2. maja ob 8. uri zvečer bo prva, javna seja, druga 3. maja ob 12. uri in tretja ter poslednja ob 6. uri zvečer. Kdor se oglasi pisмено: An das katholische Vereinshaus: Wien I. Reichsrathstrasse Nr. 3. z pristavkom: in Angelegenheit des Katholikentages, ta dobi vstopnico in se mu, ako njo pri železniški kasi predloži, zniža vožnina do Dunaja. Liberalni in judovski listi se močno hudujejo nad tem shodom, kakor tudi o zboru vseh avstrijskih škofov, ki se sedaj vrši na Dunaju.

Neverjetno a vendar resnično je, da štejemo med učitelji na Českem že 236 judov, izmed katerih judov opravlja 170 službe organistov, naposled še bodo kaplanovati hoteli!

„Sonntagsbote“ štev. 11.

Nemško-pruski cesar lutrovski Viljelm I. je za veliko katoliško stolno cerkvo v Köln-u dal iz zaplenjenih francoskih kanonov zlit nov zvon — Kaiserglocke — ki je 500 centov težek; 60 mož ga mora goniti; ali glas je hripav in se nikakor ne vjema z drugimi zvonovi. Cerkvono predstojništvo zvona neče v zvoniku trpeti. To je za kot Bog vedi kako prebrisane razupite Nemce res sramota in se dobro zлага z grdim preganjanjem sv. katoliške Cerkve, katero silnost cesar Viljelm in njegov minister Bismark že 6 let vodita. Upamo, da jima bo ta grda borba spodletela, kakor jima je spodletelo zlivanje: cesarjevega zvona!

Škof Janeževski, namestnik izgnanega nadškofa in kardinala Ledbovskega, je od pruske sodnije odstavljen od škofovanja in bo zaprt ali iztirau. Velika poznavanska nadškofija bo tedaj popolnem brez škofovskega pastirja!

Bismarka slavili so te dni tudi vsi naši liberalni nemški in magjarski listi in skoro krvave solze točili, ko so zvedeli, da hoče Bismark — smrtni sovražnik Avstrije — odstopiti in v pokoj iti. Drugače pa so katoličani na Angleškem in Irskem ovo novico pozdravili. Ti so v mesta Ivernesu napravili slamnatega deda ali tatermana, ga vlačili po mlakah in kalužah, trdno pretepli in

z velikim veseljem sožgali. Reve so se prezgodaj veselile; Bismark še ostane in ne misli na mir in spravo z nedolžnimi katoličani.

Kristijanstvo v Aziji. V kitajskem cesarstvu šteje sedaj katoliška Cerkev 22 apostolskih vikarijatov (namesto škofov) in 423.887 kitajskih katoličanov; misijonarjev pridiga Jezusa 328 evropskih in 205 kitajskih. Ali kaj je to sredi 405 milijonov ajdov, ki v celem Kitajskem živijo! V Kokin-Kitajskem je 7 vikarijatov in 510.851 kristijanov, zraven pa še 12 milijonov paganov. V Japonskem in v Koreji nabajamo skup 40.000 kristijanov, v Mongolskem 5000, v Mandžuriji 8672, v Tibetu 9300, v Kambodži 10.000, v Indiji 1.535.000, na Filipinah 3 milijone, sploh v izhodnji Aziji ima katoliška Cerkev kakih 6 milijonov vernikov sred brezštevilnih ajdov. Žetev je tam velika, delavcev pa malo. Prosimo toraj Gospoda, da pošlje delavcev v svojo žetev!

Gospodarske stvari.

Zunanja znamenja dobre krave mlekarice.

M. Skušnemu gospodarju so pglavni znaki, po katerih se krava, ki je dobra mlekarica, spozna in znaki dobrega vpreznega ali pitavnega vola več ali manj znani. Na nje oprt vé skušen kmetovavec presoditi, ktera goved bode boljše za mleko, ktera za voz, ktera za pitanje. Da bi moglo živinče vsem tem tirjavam na vse strani enakomerno zadostiti, tega ne bode nikdo trdil. In zato mora mnmi kmetovavec tudi reji svoje živine po teh oziirih vravnati. Pri raznih drugih obrtnijah se je po razdelitvi dela neverjeten napredek dosegel. In to mora tudi za živinorejca veljati. In tega načela se drže so si kmetovavci živino in plemena vzredili, ki gledé ali mleka, ali mesa, ali vprege in moči najviše dosežajo, kar se sploh v tem obziru doseči da. Tu le memogredé zethorsko pleme omenjamo. — Nektere krave imajo lastnost, da od povžite krme nenavadno veliko v napravo mleka spreobračajo in to prednost tudi na svoje mladice zaplojajo. Vendar pa je ravno tako znano, da ravno tako pleme zahteva posebno postrežbo in skrb in posebno vgodno podnebje. Kakor hitro se jim jedna teh zahtev točno ne izpolnjuje, brž se jim tudi njihove dobre lastnosti spridijo. Pogosto se čuje o mlečnih govejih plemenih govoriti, ktera so pre v vseh razmerah najboljša. Ta pa je kriva misel, in vsi pametni gospodarji jo kot tako tudi spoznavajo. Nektera mlečna plemena se že zaradi tega preecenjajo, ker ni mogoče, da so vsem živalim čistega plemena brez izjemka vsi pogoji najvišege pridelka lastni. To velja posebno o Allgäuschem plemenu, o katerem nekteri gospodarji mislijo, da so vse krave tega plemena jednako dobre mlekarice tudi v vseh drugih razmerah, kakor v domačiji. Kdor hoče dobre krave obilnega mleka vedno v svojem hlevu

imeti, ta mora pred vsem na to gledati, da vsako slabo mlekarico kakor hitro mogoče iz hleva spravi, njene mladiče pa, naj so že lepšega telesnega pogleda, mesarju proda. Pri izbiri moških živali za pleme je boljše, ktero lepotno hibo prezreti, kakor pa rojstvo od kake slabe mlekarice, kajti znano je, da se naj večkrat na mladiče zaplojajo. Barva in kako je koža pisana, to nima prav nobene moči do lastnosti, da je krava boljša ali slabša mlekarica. In vendar se da marsikdo pri barvi in pisani koži zapeljati, da mladiča prav slabe mlekarice za rejo odloči. Najmenitnejši zunanji znaki dobre mlekarice pa so: Ženski obraz, mala, drobna in na spredaj ozka glava, z svitlimi, drobnimi, malimi, od korena že tankimi rogovi; tenkokožnata ušesa, ki so navadno toliko boljše znamenje, kolikor več narejajo ušesne smole. Široke, prostorne prsi, podolgovato, trhljato truplo, bolj tenke, pa ne previsoke noge; tenek, dolg rep, tenka, rahla mesa se držeča koža; tenka dlaka; veliko, globoko viseče, polno, dalje naprej in nazaj raztegnjeno, skoraj štirivoglato, kolikor mogoče golo vime, ki je po molži mahljivo in prazno, nikakor pa trdo in mesnato. Sesci morajo biti globoko nastavljeni, močno in lepo raščeni. Dalje ima dobra mlekarica močne mlečne žile z mnogimi vozli in velikimi mlečnimi jamicami. Živali mora o mlečni dobi vkljub obilni krmi in popolnem zdravju biti le bolj suhotnega telesa. Slednjič mora še imeti široko mlečno zrcalo. Te navedene lastnosti imajo pa še le tedaj nekaj veljave, kadar jih je več vkup združenih na enem živali. Omembe vredna je tudi zveza delavnosti mlečnih slezin in pa spolovil. Ta zveza se je pokazala pri prav debelih junicah, ki se niso hotele pojati ali pa večkrat pri biku bile in se vendar ne ubrejele.

Izločevalna delavnost mlečnih slezin se je vzbudila z molženjem, s katerim se je prav polagoma pričelo. Taka molža je pa že v nekaterih tednih več litrov mleka podala. Ko so se mlečne slezine tako nekoliko časa delavne obdržale, je nastopila pojatev, in živali se se ubrejele, če so sicer spolovila zdrava in pravilna bila. To draženje mlečnih slezin se more z roko katerega posla ali pa po mlademu teletu vzbuditi. V ta namen se postavi blizu junice tele tako, da more lahko do njenih sescev priti in na njih sesati. Sesanje vzbuja v junici prijeten čut in je tudi dosti bolj manj neprimerno, kakor pa moljenje z roko, ki se mora iz začetka po 10—12krat na dan ponavljati. Tako ravnanje se posebno priporoča pri junicah, ki so 1½—2 leti stare.

Razne kapusovine.

12. Spargelnovi kapus, laški kapus, kapusovo brstje tudi brokoli imenovan. Tega se nahaja bela, žolta in višnjeva sorta. Obdeluje in ravna se ravno tako, kakor cvetni kapus. Brokoli pa niso za v gnojno gredo, ampak le bolj za na

prosto zemljo za poletno in jesensko porabo. Ta rastlina sicer ni tako navadna, kakor cvetni kapus in se le bolj redkoma prideluje. Rabi se v kuhinji kakor cvetni kapus. 13. Rezni kapus. Ta sorta se deli zopet v zeleno in rudečo. Rastlina ni preveč občutljiva in se skoraj v vsaki zemlji tudi v manj ugodnih legah precej dobro obnese. Seje se spomladi v brazde po 5 palcev vsaksebi potegnjene. Brž ko listi spomladi vzrastejo, kar se navadno že meseca majnika zgodi, se porežejo in ko špinača skubajo. Prednost rezavnega zelja je ta, da je ob času, ko zimske zelenjave pohajajo, spomladanskih pa še ni, že za porabo, ker posebno hitro raste. V ravno ta konec se more tudi meseca avgusta sejati in po zimski noter do spomladi rabiti. Semenske rastlike se puščajo na svojem mestu cvesti, dokler da seme dozori, ki ostane 3 do 4 leta kaljivo. Kedar ni pravega semena se, more za sejanje tudi seme navadnega kapusnega repiča vzeti. 14. Brukev ali zimska koleraba. Sem se stejejo sledeče sorte: a) bela, b) žolta, c) rudečkasta, d) orjaška. Žolti sorti se kot prikuhavni rastlini pred vsemi drugimi prednost daje, ker ima bolj nježno meso in bolj radi. Pridelovanje zimske kolerabe se posebno tam godi, kjer je zemlja roda, žilava in ilovita, kjer so kraji gorati in druge kapusovine ne storé. Seje se meseca marca ali aprila in kolikor mogoče najbolj v senci zaradi zelskih bolh. Sajenke se presajajo meseca majnika. Kar se pozneje pridelava, služi v kuhinsko porabo, ker ta koleraba proti mrazu ni občutljiva in tako marsiktero zimo pod milim nebom prebije. Kolerabo skozi zimo v jamah hranjevati, je boljše ko v kletih. Za v kuhinjo jo rabijo le bolj po mrzlotih krajih, kjer navadna koleraba več ne stori. Žolta koleraba pa zasluži v vsakem zelenjavnem vrtu mesto, ker je kaj izvrstna prikuha in sicer v obilni meri. Seme se iz najboljših kolerab izreja. V ta namen se jeseni zakopljejo in z slamo skrbno zakrijejo. Tudi v kleti se da do spomladi hraniti. Seme ostane več let kaljivo. V mnogih krajih, v katerih burak ali bela pesa več ne raste, zimsko kolerabo ali brukev tudi za živinsko klajo sadijo, za kar se v novejšem času orjaška brukev jemlje, ker njeni pridelek več zaleže.

Pomoček zoper gosenice je petrolej; treba je le kak ometih v petrolej namočiti in z njim gosenice povošiti, vse bodo kmalu pocepale. Pokončevalno delo se pa mora zaran v jutru pričeti, ko so gosenice še na kupih zbrane.

Kolje vinogradno se stori bolj trpežno, če se dobro posuši, lepo ošpiči in potem v apneno vodo postavi kakih 14 dni, da se nje dobro navleče.

Letošnje rusko laneno seme, koje nam je štajerska kmetijska družba iz Rige na Ruskem priskrbela, je bolj težko, kakor je bilo lani doposlano, vendar kaliti neče blizu tako dobro in rado. Treba bo tedaj, da gospodarji, ki so letos seme dobili, bolj gosto sejejo, sicer bo lan preredko pognal in malo zdal.

Sejmovi: 23. aprila Ivnik, sv. Juri na Pesnici, Kaniža, Šmarje, Ptuj, Sp. Hoče; 24. aprila sv. Juri na južni železnici, Pleterje, Mozirje, Laško; 25. aprila sv. Juri na Šavnici, sv. Juri pod Taborom, Gotovlje, Dobrovlje, Obrajna, Arvež, gor. Kostivnica, gor. Polskava, Vozenica; 26. aprila Apače, Kozje, Orešje pri Brežicah, Ponkva; 30. aprila Dol, Konjice, Studenice.

Dopisi.

Iz Vranskega. Okolica našega trga je vložila pri deželnem zboru v Gradcu prošnjo, naj bi jo ta od trga ločil, ker mora prevelikih doklad vsako leto k srenjskim stroškom v trgu prilagati. Deželni odbor je prošnjo poslal okrajnemu zastopu v prevdarek, ali je dolžna okolica tolike priklade plačevati? Zastop je res pripoznal, da mora trg 5 % več, nego okolica prevzeti. Ta sklep se je pa občinskemu odboru na Vranskem močno v nos pokadil in slišimo, da se bodo odborniki — razun 2 sami tržani — na vse načine razpisanju srenje ustavljali. Prepir in nemir je že velik. Odbornik iz okolice, vseskozi pošten mož, je srenjskemu beriču, ko je ta poizvedaval, zakaj se okoličani od trga ločiti bočemo, par krivic očital, ki se okoličani godijo. Ali glejte, berič je tožil tega odbornika in še nekega drugega posestnika in sta bila obadva obsojena, prvi na 5, drugi na 10 dni zapora. To je nas okoličane tako razžalilo, da še sedaj prav nečemo biti z trgov v eni srenji, ker nas po kajhah vlačiti dajo, kedar se za svoje pravice, za svoje krajcarje potegujemo!

Iz Kostivnice. Velika noč l. 1877. pride za Kostivnico v črne bukve. Farno predstojništvo bilo je primorano letos slovesnega vstajenja, t. j. procesije z vstalim Zveličarjem ne obhajati. Uzrok temu je bilo nameravano streljanje tik cerkve, kar je duhovna pa tudi svetna gosposka prepovedala. Toda glas gosposke, glas pameti ni našel posluha. Kostivničani so napravili na den vesele aleluje najgrši punt zlasti zoper svojo duhovno gosposko, ki bo še dolgo grdil celo faro, če bi tudi vsi deležniki č. g. župnika za odpuščanje prosili. Streljali so, kar se je dalo in so napravili okoli cerkve procesijo sami — brez duhovnikov. Rogovilne procesije se je udeležil tudi tamošnji učitelj, vodil šolarje okoli cerkve in potem v cerkvi zaigral „Marsch“. Tega od njega nebi bili pričakovali!

Iz Trbovelj. (Potres), kterege se najstarejši prebivalci tako močnega ne spominjajo, šel je sredo 4. aprila proti 9. zvečer od severa proti jugu skozi trboveljski, gorati kraj. Ko je zabučalo, zahrušalo in dunilo v prvič, djalo je vse v strah in po koncu. Ure so jele klepetati, in celo raz sten kapati, steklenice in kupice po mizah in kaselnih same natrkavati. Ljudje, ki so bili ravno spat odšli, so se iz svojih ležišč v bege podajali, stoli in mize pa plesale, da so otroci vpili in vsi strmeli, rušiti in lesena poslopja so škripala, kakor

bi bili najtežji vozovi vanje butnili. Nekemu gospodu, kateri se je ravno v svoji prijazni samotni sobici v drugem nadstropju pod streho k počitku spravljal, je uro raz stene vrglo in streho nad njim tako razmeknilo, da se je strop nad njim okolo in okolo od sten razkral, in gospod se je živo spominjal sodnega dne. Vse je strmelo in mislilo, kaj za božjo voljo bo. Nekaj minut poznej dunilo je v drugič pa slabije. Med ljudmi gre zdaj vera, da to kaže na dobro in rodovito letino. Bog daj, da bi ta vera ne bila prazna.

Iz Ptuj. Morebiti ustreže „Gosp.“ nekojim svojim pođravskih čitateljev z naznanilom, da je vožnja po Dravi spodaj železniškega mosta pri Ptuj zaradi pionirskih vadbij prepovedana, in to vsaki dan razun nedelj in praznikov v aprilu, majniku in septembru od 6 do 11 ure, junija, julija in avgusta pa od 5 do 10 ure pred poldnem; popoldne pa ves čas od 2 do 6 ure zvečer. — G. dr. Hans Mihelič, bivši večletni kompanjon g. dr. Breznika, ločil se je od njega in odprl nedavno svojo lastno odvetniško pisarnico. — Dne 16. t. m. imeli smo po dravskem polji prav zimsko mrzlot; škoda se še ne da vsa preceniti, pa sadje pravijo je večidel vse preč.

Iz ptnjske Gore. Nikdar ne pretečejo pri nas velikonočni prazniki, da se nebi zgodila kaka nesreča. Tudi letos se je nasledek slabe odgojitve otrok zopet ednok pokazal. V petek večer je nek spriden sin K. V. svojega lastnega očeta z motiko skoraj ubil. V nedeljo je pa 19letni Anič neko dekle v nogo vstrelil; ubogo dekle je omedlelo, ker je strelivo tri prste globoko v meso prišlo. „In kdo je vsega tega kriv?“ Pravijo: slaba šola in učitelj. Kaj še; sami stariši pač! Kako se bode pa otrok omikalo, ako vsaki mesec samo po enkrat ali dvakrat šolo vidi? — Stolp ali zvonik na Gori so sedaj popravili; hvala zato delo in skrb gre posebno g. Kozoderu in g. Potočniku. Ali ure, te pa še ne zamorejo zezdraviti, ta še vedno stoji; — ali upati je, da se bode tudi to kmalu storilo, kedar bo menje hudo za peneze.

Od sv. Petra v savinjski dolini. V tukajšnji farni cerkvi je g. Leonhart Ebner, orglar iz Maribora, orgle popravil in jih na harmonični spreminen dodelal, ter je svoje delo tako dobro dovršil, da orgle zdaj krasno pojó. Ob enem je tudi pozlatar g. Franc Krašovic iz Celja zunanjo obliko orgel po ne previsoki ceni prav okusno prenovil. Obema umetnikoma se zato očitna hvala in pohvala izreka, ter se vsem č. farnim predstojništvom, če bi nju v enakem slučaju porabiti vtegnili, dobrovestno priporočujeta.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nadvojvoda Albreht, višji nadzornik avstrijske vojne, obhaja dnes 50letnico svoje vojaške službe; vsi naši generali in vojni